

1. RAZEM I OSOBNO

Nazwy uczuć s. 11

1 Nazwy uczuć wyrażone rzeczownikami zamień na przymiotniki.

Wzór: odczuwa dumę – jest dumny

czuje wstyd – jest

czuje zażenowanie – jest

czuje gorycz – jest

odczuwa rozżalenie – jest

przeżywa rozpacz – jest

doświadcza smutku – jest

2 Uporządkuj nazwy uczuć – od najsłabszych do najsilniejszych. Ułóż zdania z użyciem jednego wybranego rzeczownika z każdej grupy.

a) rozpacz, smutek, żal –

b) wstyd, zakłopotanie, zażenowanie –

c) euforia, radość, zadowolenie –

d) gniew, irytacja, wściekłość –

a)

b)

c)

d)

Nie udzielaj nieproszonych rad s. 11

3 Udziel krótkich rad osobom, które zwracają się do ciebie z podanymi pytaniami i prośbami.

a) – Chciałbym się zapisać na kurs tańca, ale trochę się wstydzę, bo wiesz, to raczej zajęcie dla dziewczyn. Co o tym myślisz?

–

.....

b) – Bardzo mi się podoba ta sukienka, ale nie wiem, czy jest odpowiednia do mojej figury. Spójrz, czy twoim zdaniem będzie mi w niej ładnie.

–

.....

Nauucz się przyjmować komplementy s. 11

4 Podziękuj grzecznie i uprzejmie osobie, która powiedziała ci komplement. Zapisz odpowiedź, uzupełniając dialog według wzoru.

Wzór: – Ładnie ci w tym nowym uczesaniu.

– Dziękuję. Cieszę się, że ci się podoba.

a) – Bardzo mi się podobało twoje wypracowanie z polskiego. Naprawdę należała ci się szóstka!

–

b) – Świetnie tańczysz, patrzyłam na ciebie z podziwem.

–

c) – Jaki masz śliczny i przytulny pokój. I w dodatku utrzymujesz w nim porządek!

–

d) – Twój rower jest rewelacyjny, dużo bym dał, żeby taki mieć.

–

Sformułowania konkretne i ogólne s. 13

5 Skróć zdania, zastępując sformułowania konkretne ogólnymi.

a) Kasia lubi nosić pierścionki, kolczyki i wisiorki. – Kasia lubi nosić

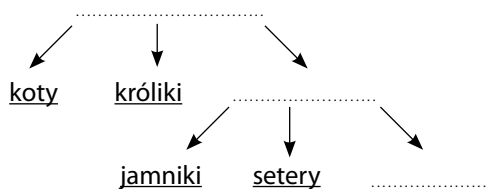
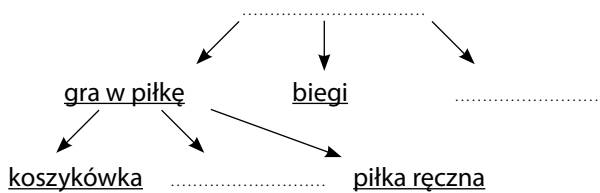
b) Wyjazdy na inne kontynenty, zwiedzanie egzotycznych miejsc i wyprawy w najdalsze rejony ziemi są niezwykłą przygodą i nauką. –

są niezwykłą przygodą i nauką.

c) Marek lubi przeglądać strony internetowe, wypowiadać się na forach dyskusyjnych i poszukiwać ciekawostek na portalach muzycznych. – Marek lubi

.....

6 Uzupełnij diagramy sformułowaniami ogólniejszymi albo konkretnymi, uszczegółwiającymi.

Odmiany polszczyzny s. 13

7 Popraw e-mail uczennicy do profesora prowadzącego poradnię językową i udzielającego porad na stronie internetowej. Podkreśl niestosowne w takim liście sformułowania. Następnie zredaguj list, zamieniając je na odpowiednie sformułowania oficjalne.

Witam,

piszę do Profesora, bo mam problem z redagowaniem listów do starszych osób. W sumie to nie wiem nawet, jak taki list zacząć. Korespondowanie z ludźmi w moim wieku jakoś mi wychodzi, ale jak zwracać się do starszych: bardziej oficjalnie czy na luzie? Mam wrażenie, że jak będę zbyt na luzie, to może to zostać odebrane jako niegrzeczne, ale jak pisać oficjalnie, żeby to miało ręce i nogi? Jakby Pan mógł wrzucić szybko swoją odpowiedź na stronkę, byłoby super, bo chyba widać, że mam z tym spory problem.

Z góry dzięki!

Pozdrawiam

Iza z Kielc

Szanowny Panie Profesorze,

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

Wypowiedzi z użyciem zwrotu do adresata s. 14

8 Rozpocznij e-maile do podanych osób, za każdym razem używając stosownego zwrotu do adresata. Pamiętaj o formach grzecznościowych i użyciu wołacza.

c) – Dzisiaj ty płacisz za colę dla wszystkich!

-
- Idź, ty sknero!
-

Ktoś inny też ma prawo odmówić tobie! s. 16

13 Spośród podanych sformułowań podkreśl te, które są właściwą (grzeczną i stosowną) reakcją na odmowę. Dopisz dwie własne propozycje.

- Rozumiem. W porządku.
- Twoja strata.
- Szkoda. Może następnym razem.
- Jak nie, to nie!
- Bez łaski.
- Trudno, ale dzięki, że myślałeś o tym.
- Ale z ciebie kolega, nie ma co!
-
-

Nazwy postaw s. 17

14 Podkreślone związki wyrazowe odnoszą się do ludzkich cech. Uzupełnij zdania, wpisując nazwy tych cech.

Wzór:

Osobę, która ma serce na dłoni, cechuje wielkoduszność.

a) Osobę, która jest urodzona w niedzielę, cechuje

.....

b) Osobę, która ma głowę nie od parady, cechuje

.....

c) Osobę, która ma za długi język, cechuje

.....

Argumentowanie s. 18

15 Poniższe zdania możesz wykorzystać jako argumenty za tym, że czytanie jest przyjemne i pożyteczne. Uporządkuj je, przeredaguj i połącz w spójny tekst. Możesz skorzystać ze sformułowań podanych w ramce.

- Czytanie książek rozbudza wyobraźnię.
- Osoby, które dużo czytają, mają bogate słownictwo i łatwość wypowiedzenia się.
- Czytanie wzbogaca naszą wiedzę z różnych dziedzin.
- Dzięki książkom możemy lepiej rozumieć innych.
- Uczniowie, którzy lubią czytać, zazwyczaj mają lepsze oceny z różnych przedmiotów.
- Książka jest prawdziwym przyjacielem: potrafi pocieszyć w trudnych momentach, a nierzadko podsuwa dobre rady.
- Czytając powieści, przemierzamy odległe kontynenty i poznajemy życie ludzi w dawnych epokach.
- Czytanie interesującej powieści wciąga tak, że czasem trudno się od niej oderwać.
- Kiedy czytamy o wielkich ludzkich tragediach, nabieramy dystansu do własnych zmartwień.
- Książka pomaga marzyć.

Zacznę od...
Przedstawię kilka dowodów...
Po pierwsze..., po drugie..., po trzecie...
Najpierw się zajmę...
Następnie...
Z kolei przejdę do...
Teraz przedstawię...
O ile..., o tyle...

Czytanie jest przyjemne i pożyteczne

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

16 Uzupełnij tabelkę według wzoru.

przyjaciel	nieprzyjaciel	wróg
	niegrzeczność	
		zdrada
prawda		
	niekorzyść	
		bałagan

17 Znajdź antonimy do podanych wyrazów. Nie używaj części *nie-* na początku wyrazu.

stary (człowiek) –

stary (budynek) –

mądry –

małomówny –

ciekawym –

dużo –

milczeć –

wchodzić –

sen –

skrytość –

18 Zastąp wyraz *fajny* innymi przymiotnikami albo związkami wyrazowymi, które precyzyjniej oddają cechy, o jakie chodzi (możesz podać po kilka synonimów).

a) fajne ciuchy –

b) fajny film –

c) fajny nauczyciel –

d) fajny kolor (włosów) –

19 W każdym z podanych zdań zamień podkreślony wyraz na jego odpowiedni synonim.

a) Mam do niego absolutne zaufanie.

W klasie zapanowała absolutna cisza.

b) Oskarżono go o ciężkie przestępstwo.

Nielatwo z nią wytrzymać, ma naprawdę ciężki charakter.

c) Marta w końcu przekonała się do Joasi.

Mały Janek w końcu przekonał się do jedzenia sałaty.

d) Występ przed publicznością był dla niej niezwykle doświadczeniem

Mieli już doświadczenie w jeździe na łyżwach.

20 Zamień podane sformułowania na ich krótsze, czasownikowe synonimy.

Wzór: zgłosić reklamację – zareklamować

a) zrobić operację –

b) zawierać przyjaźń –

c) wysyłać e-mail –

d) wysuwać argumenty –

e) otoczyć opieką –

21 Zdania a) są nieoficjalne, zaczerpnięte z języka potocznego. Zdania b) mają charakter oficjalny. Uzupełnij je, wybierając odpowiednie – dłuższe lub krótsze – sformułowanie.

zgłosić reklamację • zareklamować

a) Muszę te buty, bo odkleiła się podeszwa.

b) Kupujący powinien w ciągu trzech dni od wykrycia wady produktu.

przesyłać pozdrowienia • pozdrawiać

a) Elu, i ściskam gorąco.

b) Szanowna Pani,, mając nadzieję na rychłe spotkanie.

31 Wiesz, że w języku polskim istnieją rzeczowniki, które występują tylko w liczbie pojedynczej, a także takie, które występują tylko w liczbie mnogiej. Biorąc to pod uwagę, wpisz do tabeli formy liczby pojedynczej i/lub mnogiej podanych rzeczowników. Tam, gdzie nie istnieje forma liczby pojedynczej lub mnogiej, postaw kreskę.

brat • Tatry • człowiek • nożyczki • oko •
Katarzyna • torba • zazdrość • wycieraczka •
powietrze • wakacje • młodzież • rok •
Nowak

forma liczby pojedynczej	forma liczby mnogiej
brat	bracia
-	Tatry

Przymiotnik s. 27

32 Wpisz właściwe – dopasowane do rzeczowników – formy gramatyczne przymiotników i określ każdą z tych form (przypadek, liczbę, rodzaj).

Gdzie jest Jennifer? to (współczesny) współczesna (M., l. poj., r. ż.) powieść, której akcja rozgrywa się w Anglii. (Główny)

bohaterką jest (młody)
..... dziewczyna, po (rodzinny)
..... tragedii rozpoczy-
nająca pod zmienionym nazwiskiem (nowy)
..... życie. Nie dają jej
jednak spokoju (mroczny)
..... wspomnienia, a także to, że czuje się
niezrozumiana przez otoczenie, które nie zna jej (prawdziwy)
..... tożsamości.

Umiejętnie budując napięcie, autorka stopniowo ukazuje tło (potworny)
..... wydarzeń sprzed lat. Opowiada o (smutny)
..... dzieciństwie
Jennifer, zaniedbywanej i porzucanej przez (niedojrzały)
.....
emocjonalnie matkę. W (dramatyczny)
..... okolicznościach dochodzi
do zbrodni, która kładzie się cieniem na (dalszy)
..... życiu dziewczyny.

33 Dopisz w ramach formy stopnia wyższego podanych przymiotników. W dwóch przypadkach nie da się tego zrobić – przekreśl wtedy ramkę.

pusty wesole lekki

droga nagi ciekawa

34 Spośród podanych przymiotników w stopniu wyższym podkreśl trzy, których stopień wyższy można utworzyć także w sposób prosty, a nie tylko opisowy. Ułóż z nimi zdania, używając prostej formy stopnia wyższego.

bardziej łysy • bardziej inteligentna •
bardziej śliskie • bardziej wygodny •
bardziej miękka • bardziej zmęczony

.....
.....
.....
.....

Pisownią *nie* z rzeczownikami i przymiotnikami

📖 s. 28

35 Do podanych zdań wpisz odpowiednie rzeczowniki z ramki z przeczeniem *nie*. Pamiętaj o zachowaniu pisowni łącznej.

czytanie • jedzenie • oddanie • przygotowanie

- a) Za płyty w terminie grozi kara.
- b) Ta blada cera to efekt śniadań.
- c) Wczoraj na matematyce zgłosiłam
- d) książek skutkuje ograniczeniem intelektualnym.

36 Podkreśl wszystkie występujące w tekście przymiotniki (także w stopniu wyższym i najwyższym).

Starsi gimnazjaliści z naszej szkoły postanowili wziąć sprawy w swoje ręce i zorganizować bal dla najmłodszych uczniów, czyli pierwszoklasistów. Chcemy się nawzajem poznać i fantastycznie bawić. Nic tak nie łączy jak dobra zabawa. Takimi efektownymi hasłami reklamowano tę imprezę towarzyską. Na miejsce zabawy wybrano aulę, ale lepsza okazała się sala gimnastyczna. Jest większa i bardziej przestronna. Starsze dziewczyny wykonały piękną, kolorową dekorację. Nad przygotowaniem szalonej oprawy muzycznej pracowały najbardziej utalentowane osoby ze szkolnego zespołu. Chętnych do uczestniczenia w zabawie nie brakowało. Kolejka do wejścia była dłuższa, niż się spodziewano. Najwytrwalsi gimnazjaliści bawili się kilka godzin. Do dziś wspominamy tę imprezę jako niezwykle przyjemną.

● Podkreślone przymiotniki wypisz w mianowniku w formie zaprzeczonej, umieszczając je w odpowiedniej kolumnie (pisane łącznie lub rozłącznie z przeczeniem *nie*).

pisane łącznie	pisane oddzielnie
nieduży	nie starsi

Fakty i opinie 📖 s. 30

37 Przekształć poniższe zdania tak, aby wyraźnie podkreślić, że nie informujesz o faktach, lecz wyrażasz własne sądy i opinie. Możesz wykorzystać podane sformułowania.

Sądzę, że...
Nie sądzę, aby...
Myślę, że...
Przypuszczam, że...
W moim przekonaniu (odczuciu)...
Mam wrażenie, że...
Według mnie...
Wątpię, aby...
Być może prawdą jest to, że..., ale...

a) Basia jest kłótniwa, ale można na nią liczyć w trudnych sytuacjach.

.....
.....
.....

b) Marek potrafi rozwiązać każde zadanie, ale nie chce mu się pracować.

.....
.....
.....